

Complexnummer: 516227

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Begraafplaatscomplex met woning

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

516228, 516229, 516230, 516231

Woonplaats

Stadskanaal

Gemeente

Stadskanaal

Provincie

Groningen

Locatie van het hoofdobject

Bij Unikenstraat 46, 9501 XE te Stadskanaal

Complexomschrijving

Inleiding

COMPLEX bestaande uit een FAMILIEBEGRAAFPLAATS met BEGRAAFPLAATSHEK, een DIENSTWONING met BIJSCHUUR en een LAAN met TOEGANGSHEK.

De begraafplaats met hek is aangelegd omstreeks 1859 in opdracht van Jan Uniken. De familie Uniken is van grote betekenis geweest voor de ontwikkeling van Stadskanaal. Het eerste graf stamt uit 1859 en behoort toe aan Jan Uniken, stadsopzichter van Groningen en veen- en landeigenaar te Wildervank. Het jongste graf stamt uit 1964.

De dienstwoning gelegen voor de begraafplaats aan de linkerkant stamt uit omstreeks 1890 en is opgetrokken in een Ambachtelijk-traditionele bouwtrant. Deze woning is in de loop der tijd verlengd en de zijgevels hebben deels een nieuwe indeling gekregen. Aan de achterzijde van de woning bevindt zich een niet-originele aanbouw en een vrijstaande schuur; deze komen wegens te geringe ouderdom niet voor bescherming van rijkswege in aanmerking. Naast de nieuwe schuur staat de oude bijschuur. Aan de voorzijde van de woning staan eiken en aan de rechterzijde kastanjes.

Een zeer lange laan met aan de Unikenstraat een toegangshek, waarschijnlijk aangelegd toen de begraafplaats tot stand kwam, verleent de toegang tot zowel de begraafplaats als de dienstwoning.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De boerderij gelegen aan de rechterzijde van de laan (omstreeks 1870) behoorde oorspronkelijk ook aan de Unikenfamilie toe. Wegens teveel verbouw komt deze niet voor bescherming van rijkswege in aanmerking. De bijbehorende villa die lag aan de straatzijde is inmiddels afgebroken.

Het complex is gelegen op een zandrug en is aangelegd in een dennenbos dat deels werd gekapt voor de begraafplaats. Omdat het omliggende land daarna is ontgonnen, ligt het complex nu verhoogd ten opzichte van het omringende akkerland.

Waardering

Begraafplaatscomplex bestaande uit een familiebegraafplaats met hek, een dienstwoning met bijshuur en een laan met toegangshek van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarde:

- als voorbeeld van een familiebegraafplaats uit de tweede helft van de negentiende eeuw in de provincie Groningen
- vanwege de eenvoudige, maar fraaie aanleg en bijzondere zerken op de begraafplaats
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid van het complex en de samenstellende onderdelen
- vanwege de uniciteit van dit type complex in de provincie Groningen
- vanwege de fraaie, verhoogde ligging in het open landschap
- wegens de invloed van de familie Uniken op de ontwikkeling van Stadskanaal.

Monumentnummer*: 516228

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 oktober 2000
Kadaster deel/nr	82775/70

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Stadskanaal	Stadskanaal	Groningen

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Stadskanaal	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Onstwedde	V			25

*Omschrijving***

Omschrijving

FAMILIEBEGRAAFPLAATS met BEGRAAFPLAATSHEK uit omstreeks 1859.

De FAMILIEBEGRAAFPLAATS is verhoogd gelegen op een zandrug en is in de vorm van een hart aangelegd. De begraafplaats wordt omgeven door zowel loof- als naaldbomen. Centraal staat het oudste en meest bijzondere graf van de oprichter Jan Uniken uit 1859. De sokkel is opgebouwd uit een vierkante aangesmeerde plint waarop een hoge vierkante natuurstenen bovenbouw met tekst, bekroond met een natuurstenen vaas. Aan de voorzijde staat geschreven 'Rustplaats van den heer Jan Uniken, veen- en landeigenaar te Wildervank', aan de linkerkant 'Geboren den 26 oktober 1783', aan de rechterkant 'Overleden den 2 februari 1859' en aan de achterkant het familiewapen. Rondom dit graf zijn paden en staande en liggende grafstenen gegroepeerd in het groen. De stenen zijn van natuursteen en meestal voorzien van een ijzeren hekwerk. Aan de rechterkant staat een bankje van gietijzer en hout. Voor de begraafplaats liggen drie perken waarin diverse bomen waarvoor een pad, met aan weerszijden beuken en eiken, dat wordt afgesloten door een hek.

Het BEGRAAFPLAATSHEK bestaat uit vier gietijzeren rechthoekige pijlers met cannelures die op een betonnen vloer zijn geplaatst. De pijlers worden bekroond met gietijzeren vazen. Het hekwerk is opgebouwd uit stijlen en regels, opgevuld met decoratieve patronen. Centraal twee openslaande delen.

Waardering

Familiebegraafplaats met begraafplaatshek van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarde:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als voorbeeld van een familiebegraafplaats aangelegd in het derde kwart van de negentiende eeuw in de provincie Groningen
- vanwege de eenvoudige, maar fraaie aanleg en bijzondere zerken
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid van zowel begraafplaats als hek
- vanwege de uniciteit van dit type complex in de provincie Groningen
- vanwege de ruimtelijk-visuele en functionele relatie met de overige complexonderdelen
- vanwege de fraaie, verhoogde ligging in het open landschap
- wegens de invloed van de familie Uniken op de ontwikkeling van Stadskanaal.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats

Monumentnummer*: 516229

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 oktober 2000
Kadaster deel/nr	82775/75

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Stadskanaal	Stadskanaal	Groningen

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Stadskanaal	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Onstwedde	V			25

*Omschrijving***

Omschrijving

LAAN met TOEGANGSHEK uit omstreeks 1859.

De zeer lange LAAN bestaat uit een zandpad met aan weerszijden eiken. Alleen het eerste deel is verhard. Aan het begin van de laan bevindt zich een TOEGANGSHEK, dat is verbreed. Het hek bestaat uit vier gietijzeren rechthoekige pijlers met cannelures die op een betonnen vloer zijn geplaatst. De pijlers worden bekroond met decoratieve elementen. Het eenvoudige ijzeren hekwerk is opgebouwd uit stijlen en regels, bekroond met pieken. Centraal twee openslaande delen.

Waardering

Laan met toegangshek van algemeen belang:

- als voorbeeld van een laan met toegangshek uit het derde kwart van de negentiende eeuw in de provincie Groningen
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid
- vanwege de ruimtelijk-visuele relatie met de overige complexonderdelen
- vanwege de functionele relatie met de begraafplaats en de dienstwoning.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Weg- en waterbouwkundige werken	Weg(C)	Laan

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 516230

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 oktober 2000
Kadaster deel/nr	82775/6

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Stadskanaal	Stadskanaal	Groningen

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Stadskanaal	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Onstwedde	V			46

Omschrijving**

Omschrijving

De één verdieping hoge, deels onderkelderde DIENSTWONING op nagenoeg rechthoekige plattegrond stamt uit omstreeks 1890 en is opgetrokken in een Ambachtelijk-traditionele bouwtrant. Het pand is opgetrokken in rode baksteen met aan de achterzijde een aangesmeerd trasraam en wordt gedekt door een wolfdak waarop niet-originele pannen; gemetselde schoorstenen op de nok (achterste niet-origineel); niet-originele mastgoot; muurankers; strakke houten windveren. De gevels worden geleed door H-vensters onder rollaag.

In de voorgevel (zuidoostzijde) een opgeklampte houten deur met tweeruits bovenlicht, twee H-vensters en twee tweeruits zaadvensters.

In de zuidwestgevel die deels is aangesmeerd (niet-origineel) twee getoogde liggende zesruits vensters. In de voorzijde van de krimp een H-venster en in de zijgevel twee niet-originele vensters.

In de achtergevel (noordwestzijde) centraal een niet-originele aanbouw (niet beschermd), met aan de linkerzijde een getoogd liggend zesruits venster onder rollaag en aan de rechterzijde een klein staand venster.

In de noordoostgevel een H-venster, twee niet-originele vensters en een keldervenster.

Het INTERIEUR komt wegens verbouw niet voor bescherming van rijkswege in aanmerking.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Dienstwoning van algemeen belang:

- vanwege de ruimtelijk-visuele relatie met de overige complexonderdelen
- vanwege de functionele relatie met de begraafplaats
- vanwege de fraaie ligging aan de laan.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Beheerderswoning

Monumentnummer*: 516231

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 oktober 2000
Kadaster deel/nr	82775/15

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Stadskanaal	Stadskanaal	Groningen

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Stadskanaal	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Onstwedde	V			46

*Omschrijving***

Omschrijving

De BIJSCHUUR (omstreeks 1890) op rechthoekige plattegrond is opgetrokken in rode baksteen en wordt gedekt door een zadeldak waarop niet-originele pannen; gemetselde schoorsteen; strakke houten windveren. De gevels worden geleed door liggende getoogde zesruits vensters onder strek.

In de voorgevel (zuidoostzijde) een opgeklampte houten deur onder rollaag en een zesruits venster. In de zuidwestgevel twee zesruits vensters. In de noordoostgevel een getoogd zesruits venster.

Waardering

Bijschuur van algemeen belang:

- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid
- vanwege de ruimtelijk-visuele relatie met de dienstwoning
- vanwege de functionele relatie met de dienstwoning.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Bijschuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument